

2013 ÅRSREDOVISNING

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

UPPLANDSSTIFTELSENS PERSONAL 2013

Från vänster: Jan Lundqvist, Frida Hermanson, Björn-Gunnar Lagström, Maria Hoflin, Anders Olander, Per Stolpe, Emelie Runfeldt, Anett Wass, Tomas Remén Loreth, Karolina Vessby, Martin Amcoff, Barbro Nilsson Garbergs, Gillis Aronsson, Johan Persson. Pär Eriksson, Tommy Lennartsson, Kajsa Molander och Åsa Sjögren är inte med på bilden.

Styrelsen och verkställande direktören lämnar följande redovisning för räkenskapsåret 2013-01-01–2013-12-31. En fullständig verksamhetsberättelse finns på Upplandsstiftelsens hemsida och kan även rekvideras från kansliet.

MEDLEMMAR

Upplandsstiftelsens medlemmar är Landstinget i Uppsala län och länets kommuner: Enköping, Heby, Håbo, Knivsta, Tierp, Uppsala, Älvkarleby och Östhammar.

ÅRSSTÄMMA

En extrastämma hölls den 25 april i Uppsala Konsert & Kongress för en ändring av § 10 i stadgarna.

Ordinarie årsstämma hölls den 2 maj i Wik. Stämman beslutade att årsavgiften för år 2014 skulle räknas upp med 1,5 procent utöver tidigare års avgift på 22,61 kr per invånare för landstinget respektive kommunerna.

STYRELSE, ARBETSUTSKOTT, VD OCH PERSONAL

Styrelsen har haft följande sammansättning:

Ordinarie

Christian Sonnenstein (M) ordf. Uppsala
Sigbrit Arfwedson (FP) 1:e vice ordf. Uppsala
Anders Hedström (MP) 2:e vice ordf. Uppsala
Siv Godberg (M) Uppsala från den 2 maj
Jan Fredriksson (C) Fjärdhundra
Ellinor Karlström (KD) Uppsala till den 30 augusti
Erik Pelling (S) Uppsala
Lars Skytt (S) Skutskär
Elisabeth Rosengren (V) Tierp

SAMM ANFATTNING AV VERKSAMHETEN

Ersättare

Kurt Johansson (M) Enköping
Susanne Larsson (M) Uppsala till den 1 maj
Hans Gustavsson (C) Österbybruk
Lena Lundberg (FP) Knivsta
Rebecca Ijäs (KD) Knivsta
Ewa Johansson (S) Tobo
Anders Pettersson (S) Tärnsjö
Leif Hagelin (S) Bålsta
Pernilla Malmer (MP) Uppsala

Presidiet har samtidigt utgjort arbetsutskott. Ledamöter var Christian Sonnenstein med Kent Söderlund som ersättare, Sigbrit Arfwedson med Lena Lundberg som ersättare och Anders Hedström med Erik Pelling som ersättare.

Verkställande direktör har varit Jan Lundqvist. Stiftelsen hade vid årets slut 18 tillsvidareanställda och 9 visstidsanställda i olika projekt och arbetsmarknadsåtgärder, varav sammantaget 9 var kvinnor. När deltid omräknas till heltid har stiftelsen haft 21,9 årsarbetare.

ÄNDAMÅL

Enligt stadgarna ska stiftelsen vara ett för kommunerna och landstinget gemensamt organ för fritid och naturvård. Våra insatser ska vara av regionalt intresse och inte ersätta kommunernas verksamhet.

Stadgarna anger vidare att allmänhetens friluftsliv ska underlättas och stimuleras genom att stiftelsen köper eller arrenderar mark som i lämplig omfattning planläggs och förses med anläggningar. Exempel kan vara strövstigar, badplatser, campingplatser och stugbyar. För att bevara och skydda den uppländska naturen och landskapsbilden kan många typer av insatser vara aktuella. För att skydda natur kan markförvärv eller intrångsersättning krävas. Utredningar om åtgärder inom t.ex. vattenvård kan bli aktuella, liksom projekt i syfte att värna och vårda hotade arter och miljöer.

ÅRETS VIKTIGASTE HÄNDELSE

- Stiftelsen har handlat upp nya arrendatorer vid Ångskärs havscamping och Rävstens stugby samt i egen regi drivit Rullands camping med gott resultat.
- Samarbetet med Världsnaturfonden WWF fortsätter i ett kulturlandskapsprojekt runt Östersjön. Stiftelsen deltar i projektledning och aktiviteter.
- Detaljplanen vid Svartviken i Tierps kommun vann laga kraft och därmed kunde stiftelsens förvärv av Källarberget genomföras till fullo.
- Ett mindre markområde förvärvades i Bredforsen som ett viktigt komplement till stiftelsens tidigare markinnehav.
- Naturskyddsföreningen beslutade efter överläggningar med stiftelsen att överföra ägandet av två fastigheter på Idön i Östhammars kommun till stiftelsen via ett gåvobrev. Fastigheterna ingår i Idöns naturreservat.
- Jordbruksverket beviljade restaureringsstöd för ca 15 biologiskt rika naturområden samt stöd till restaurering av fyra våtmarker. Stiftelsen påbörjade insatser under året.
- Upplandsstiftelsen träffade överenskommelse med Enköpings kommun om att stiftelsen tar över förvaltningen av naturmarkerna på Tedarön i Mälaren. Ett omfattande restaureringsarbete inleddes under året.
- Ett stort internationellt projekt med syftet att bevara naturvärdena i kulturlandskapet pågick under året. Projektet drivs i samverkan med parter i Estland och Lettland och finansieras genom Interreg Central Baltic.
- Samverkansprojektet med Fortum AB fortsatte med syfte att sköta utvalda miljöer som älvängar och svämskogar längs Dalälven samt främja strömvattenfisk.
- Åtgärder i kustmynnande vattendrag och våtmarker genomfördes i samverkan med Sportfiskarna.
- Stiftelsen deltar i åtta lokala naturvårdsprojekt (LONA) och fem Leader-projekt inom naturvård, friluftsliv och naturskola.
- Utflyktstipsen på hemsidan och i applikationen Naturtipset för smarta telefoner har utökats, vilket tillsammans med informationen vid Biotopia är en viktig friskvårdssatsning.

ANLÄGGNINGAR

Stiftelsen äger tre campinganläggningar och en stugby. Byggnaderna med omgivande marker och besöksanordningar är i gott skick.

Vid *Rävstens stugby* har brandskyddet förbättrats. Driftsansvaret för anläggningen tas från och med år 2014 över av stiftelsen efter överenskommelse med Östhammars kommun. Då tillträder även en ny arrendator på två år.

Vid *Gräsöbadens bad & camping* har duschdelen i servicehuset Lången renoverats. Anläggningen är uthyrd.

Ångskärs havscamping drivs av en arrendator. Anläggningen bjöds ut på anbud och ett tjänstekoncessionskontrakt har tecknats med en ny arrendator på fem år från hösten 2013. En ny vattenreningsanläggning har installerats.

Rullsands havsbad & camping har drivits i egen regi med gott resultat. Beläggningen har varit 38 700 gästnätter och ca 300 000 personer uppskattas ha besökt havsbadet och campingen. Under året har Paviljongen, som är en del av restaurangbyggnaden, vinterbonats för att bli konferenslokal. En begagnad strandreningsmaskin har köpts för att rationalisera städningen av den 1,5 km långa havsstranden.

NATUROMRÅDEN

Upplandsstiftelsen förvaltar 39 naturområden, varav 22 är naturreservat. Sexton av områdena äger vi helt eller delvis. Övriga områden förvaltar vi på uppdrag eller arrenderar. Sammanlagt förvaltar stiftelsen 3 500 ha mark.

I våra områden finns 500 ha betesmark som sköts för att bevara biologisk mångfald och ett öppet kulturlandskap. Vi sköter också åtta slåtterängar varav flera är små och steniga vilket kräver att lie eller minislätterbalk används samt att höet räfsas för hand.

Ett viktigt arbete är att göra våra naturområden tillgängliga för besökare. I nästan alla områden finns parkeringsplats, informationstavlor, stigar och rastplatser. I vissa områden finns även badplatser, eldstäder, vindskydd och fågeltorn. Våra 15 tillsynsmän står för en stor del av den löpande skötseln.

Life-projektet Mälarens inre skärgård som pågår 2009–2014 ger extra resurser för arbete med restaureringsinsatser, tillgänglighet och information i *Kalmarnäs*, *Wik* och *Norra Björkfjärden*.

En restaurering av 25 ha älvängar och lövrika bryn på Gässö i *Bredforsens naturreservat* har fortsatt med stöd från landsbygds-

programmet och Fortums miljöfond. En mindre fastighet med en gammal timmerbyggnad med kulturhistoriskt värde inköptes.

I *Fageruddsåsens naturreservat* sattes nya informationstavlor och stigvisare upp. Eldstad och vedförråd renoverades, och reservatets parkeringsplats rustades upp.

I det kommunala naturreservatet *Granåsen*, som stiftelsen förvaltar, anlades en asfalterad stigslinga tillgänglig för rullstolsburna mellan parkeringen vid Kvarnkojan och slalombacken.

På *Gräsö gård* har röjning av hagmarker och restaurering av skogsbeten fortsatt. Arbete med en informationsplats pågår.

De inventeringar av insekter på framförallt ek och asp som stiftelsen genomfört i *Kalmarnäslandets naturreservat* visar att området har mycket höga naturvärden som inte tidigare varit kända.

Stiftelsen förvärvade 35 ha mark vid *Källarberget* längs kusten norr om Fagerviken i Tierps kommun.

En handikappanpassad långtidskomposterande mulltoalett uppfördes vid *Strömabadets* parkering. Underhåll av badplats och bryggor har genomförts.

Tedarön som ägs av Enköpings kommun är ett ca 100 ha stort naturreservat beläget i Mälaren nära Hjulstabron. Stiftelsen och Enköpings kommun har tecknat ett avtal om skötsel av naturreservatet. Restaurering av 20 ha trädklädda beteshagar och strandängar inleddes med stöd från landsbygdsprogrammet. Betet återupptogs under sommaren av 17 nötdjur som transporterades till ön med färja.

I *Wik* restaurerades och betades strandängen utanför den nya handikappanpassade utsiktsplattformen vid västra parkeringen.

Ett samarbetsavtal finns mellan stiftelsen och Heby kommun om förvaltning av *Östa naturreservat*. Röjning av ungskog genomfördes på Stormossen för att den inte ska växa igen.

UPPLANDSLEDEN

Stiftelsens huvudmannaskap och tillsyn över Upplandsleden spelar en viktig roll för dess kondition och standard. Under året avslutades en inventering av leden gällande spänger, vindskydd, eldstäder, broar, ledmarkering och informationstavlor. Totalt har 40 mil inventerats under de senaste åren.

Stiftelsen har medverkat vid framtagningen av den nya *Gröna kartan* i skala 1:50 000, över Upplandsleden. Kartan har justerats för de förändringar av ledens sträckning som gjorts under

senare år. Den 3 mil långa leden mellan Bålsta och Skokloster i Håbo kommun har rustats upp.

Upplandsledens dag arrangerades med vandringar i reservatet Pansarudden.

Vi deltog på *Vildmarksmässan i Älvsjö* under fyra dagar med information om leden. Information om Upplandsleden har sökts minst 39 000 gånger på vår hemsida.

NATURSKOLA – BARN/UNGDOM

Upplandsstiftelsens naturskoleverksamhet omfattar hela länet och har sin geografiska bas i *Uppsala naturskola* i Hammarskog enligt avtal med kommunen. Tonvikten läggs på att sprida utomhuspedagogikens idéer till skolor och förskolor i länet. Detta gör vi främst genom att ta fram pedagogiskt material och ordna kurser, träffar och olika arrangemang. Kurserna ges både för grundskolans lärare och för personal i förskolan. De ges vid naturskolorna och vid lärarnas egna skolor ute i länet.

Lokala naturskolor finns nu i Uppsala, Enköping, Håbo, Älvkarleby, Östhammar, Tierp och Knivsta. De sex senare startade på initiativ av, och med medverkan av stiftelsen. Nu driver kommunerna verksamheten i de tre första. I de tre senare stöds arbetet fortfarande med medel från stiftelsen, lokala naturvårdsmedel (LONA) och företag. Naturskolan i Älvkarleby kommun är tillfälligt vilande. Under 2013 har Heby fått en LONA-ansökan beviljad för naturskoleverksamhet i kommunen i 3 år. Den kommer att bedrivas både vid Gröna kunskapshuset och i skolornas närnatur.

Boken *Att lära in ute – övningar i bakfickan* blev klar. Den innehåller 100 väl beprövade naturskoleövningar och är skriven av stiftelsens naturskolepedagog i samarbete med naturskolorna i Falun och Nynäshamn.

Träffar har hållits med naturskolorna i länets kommuner på Eda lägergård och vid naturskoleföreningens årsmöte.

Stiftelsen har åtagit sig att kartlägga hur olika naturområden i Uppsala används av skolor och förskolor. Syftet är att väga in den nya kunskapen i den kommunala planeringen.

Ekonomiskt stöd till utomhuspedagogik vid den egna skolan söktes av 20 skolor varav 13 fick stöd. Dessutom gavs pengar till barn och ungdomsverksamhet i andra former.

SMULTRONSTÄLLEN OCH BIOTOPIA

Stiftelsen arbetar för att stimulera till ökat friluftsliv och därmed

bidra till en bättre folkhälsa. Vi vill göra det lätt att komma ut i naturen. Ett viktigt verktyg är vår verksamhet *Smultronställen i naturen*, där vi pekar ut, kvalitetssäkrar och sprider information om bra utflyktsmål. Arbetet bygger på ett samarbete mellan stiftelsen och kommunerna Heby, Håbo, Knivsta, Uppsala, Tierp, Älvkarleby och Östhammar. Nya smultronställen har kommit till vid Rotskär i Älvkarleby kommun, Kyrkspången i Heby kommun och Grönlundsbacken i Tierps kommun.

Vår app *Naturtipset* har uppdaterats löpande. Genom den får man tips om över 125 naturområden, vägvisning dit och förslag på bra områden utifrån egna intressen. Appen har kompletterats med ett kalendarium som visar Utflyktsprogrammets aktiviteter.

Den har laddats ner ca 11 000 gånger. Under Naturtipset på stiftelsens hemsida finns ca 120 olika utflyktstips. Minst 54 000 sökningar har gjorts under året.

På facebooksidan Naturtipset ger vi aktuella tips om utflykter i naturen.

Vi har fortsatt vår satsning på att lokalt sprida information om smultronställen, utflyktsprogram och Naturtipset. Vi har totalt 36 folderställ ute på olika samlingsplatser i länet såsom kommunhus, bibliotek, turistbyråer, badhus och friluftsbutiker.

Upplandsstiftelsen har haft 14 geocacher (skattgömmor) ute i naturen. Totalt har de besökts 255 gånger under året.

Upplandsstiftelsen stödjer *Biotopia* med målet att det ska vara ett centralt informationsnav för smultronställen, naturreservat och andra utflyktsmål i naturen samt vara en resurs för föreningslivet i hela länet. Biotopia möter och inspirerar allmänhet och skolklasser på tema natur och vetenskap och stimulerar besökarna till att ge sig ut i länets natur. Biotopia drivs av Uppsala kommun med stöd från Upplandsstiftelsen. En av stiftelsens anställda arbetar på Biotopia.

Under 2013 har Biotopia haft 95 000 besökare. Av totala besöksantalet har 8 500 varit skol- och förskoleelever från 453 klasser vilket motsvarar cirka tre förskole-/skolklasser per dag under skolåret.

ÖVRIGT FRILUFTSLIV

Fokus i arbetet har varit att bidra till förbättrad folkhälsa samt att öka intresset och känslan för den uppländska naturen.

Stiftelsen har även i år, tillsammans med Länsstyrelsen och Biotopia, lett projekt *Utflyktsprogrammet* som erbjuder guidningar

och aktiviteter i hela länet. Totalt innehöll programmet 70 aktiviteter. Arton olika föreningar, fem kommuner, två naturskolor, stiftelsen och Länsstyrelsen stod som arrangörer för aktiviteterna. Programmet har, tack vare samarbete med landstinget, distribuerats till alla vårdcentraler. Utflyktsmål har under hösten presenterats i väntrums-TV.

Genom initiativ från Upplandsstiftelsen har en grupp kallad *Samverkan för tillgänglig natur* träffats under året. Syftet är att sprida kunskap om handikappanpassning av anordningar för besökare.

Referensgruppen för friluftsliv har haft två möten med ett föredrag om allemansrätten och ett på tema Friluftspolitik och riksintressen.

Stiftelsen har deltagit i fyra LONA-projekt och lika många Leader-projekt med friluftsliv som huvudmotiv.

Föreningsbidrag gavs till nio friluftspjekt.

NATURVÅRD I LANDMILJÖER

Stiftelsens naturvårdsarbete har bedrivits i samverkan med många parter och med omfattande extern finansiering.

Vi verkar för att freda biologiskt värdefulla marker samt marker för friluftsliv genom förvärv eller andra former av överenskommelser. Områden med både höga natur- och friluftsvärden samt ett nära samarbete med kommunerna prioriteras.

Detaljplanen för området vid *Källarberget* i Tierps kommun vann laga kraft och därmed kunde den planerade reservatsmarken betalas.

En preliminär överenskommelse om ett förvärv träffades med Fortifikationsverket angående ön *Björn* i samma kommun.

Upplandsstiftelsen förvärvade en mindre fastighet belägen i *Bredforsens* naturreservat. Förvärvet är en komplettering till det tidigare innehavet.

Naturskyddsföreningen beslutade efter överläggningar med stiftelsen att överföra ägandet av två fastigheter på Idön i Östhammars kommun till Upplandsstiftelsen via ett gåvobrev. Fastigheterna ingår i Idöns naturreservat.

Samverkansprojektet med Fortum AB fortsatte under året. Arbetet har varit inriktat på älvängar och svämskogar längs Dalälven samt på att främja strömvattenfisk. Projektet stöds av Naturskyddsföreningen och finansieras via pengar från miljömärkt el. Även Bergvik Skog AB har som markägare deltagit i projektet.

Åtgärder i enlighet med den naturvårdsplan som stiftelsen tagit fram för Fortums marker vid Untra har genomförts under året.

Restaureringen av älvängar och strandskogar vid Bredforsen har fortsatt liksom samarbetet med Naturskyddsföreningen angående insatser för vitryggig hackspett vid Dalälven.

Stiftelsen fortsätter samarbetat med Holmen Skog AB om skötselfrågor inom projektet *Länna eklandskap*.

Vi deltar i ett LONA-projekt i samverkan med Uppsala kommun. Det rör Fjällnora friluftsområde och omfattar inventeringar, arbete med en naturvårdsanpassad skötselplan samt aktiva naturvårdsåtgärder.

Samarbetet med Världsnaturfonden WWF fortsätter i *projekt Roslagshagar* med inriktning på att restaurera och få igång hävd på värdefulla kulturmarker. Externa medel har erhållits från WWF till projekt Meatball, Snowbal och ett nytt våtmarksprojekt.

I det internationella våt- och gräsmarksprojektet *Meatball* deltar Estland, Lettland och Litauen. Stiftelsen är projektledare på WWF:s uppdrag. Pengarna används till att genomföra konkreta restaureringsåtgärder på modellgårdar i Uppland.

Projekt Snowbal har syftet att sprida kunskaper om jordbruksmetoder som minskar näringsläckaget till Östersjön på ett ekonomiskt hållbart sätt samtidigt som den biologiska mångfalden stärks. Stiftelsen är projektägare och övriga partner är Estonian Fund for Nature i Estland och Latvian Fund for Nature i Lettland. Medel har beviljats från den Europeiska regionala utvecklingsfondens Central Baltic Interreg IV Programme. Projektet slutrapporteras.

Skötsel av områden som arrenderas av Roslagshagar finansieras via miljöstödet. Restaureringar finansieras till stor del av restaureringsstödet från Landsbygdsprogrammet. Arbetet är omfattande.

Ett samverkansprojekt kring trädgårdsgrårdar har påbörjats med Trafikverket. Här planeras nya trädgårdsgrårdar vid några av stiftelsens områden intill utpekade kulturvägar vid kusten. En ny trädgårdsgrård har under året byggts.

Stängsellersättning och avtal om betesdrift har träffats med två gårdar i Östhammarsområdet och tre i Hällnäs.

Stiftelsen beviljades medel från WWF för att utreda och restaurera våtmarker vid kusten, samt ta fram skötselplaner och anordna aktiviteter för intresserade markägare.

Två nyhetsbrev om Roslagshagar har skickats ut till brukare och andra berörda.

Arbete med åtgärder för hotade arter har fortgått med god kvalitet trots minskade ekonomiska resurser, främst från

Naturvårdsverket. Fokus har legat på arter som finns i stiftelsens naturområden eller projektområden. Insatserna har i första hand finansierats genom stiftelsens budget, Naturvårdsverkets särskilda medel för Åtgärdsprogram för hotade arter samt restaureringsstöd från Jordbruksverket.

Prioriterade grupper är bl.a. fjärilar knutna till ängs- och hagmarker, skalbaggar som lever på gamla träd och i död ved, hackspettar i naturskogar samt marksvampar som växer i s.k. kalkbarrskogar. Åtgärder för att gynna de hotade arterna mnemosynefjäril, gotlandssäfferotplattmal, ängsskäreplattmal och sköldbaggar på krissla har utförts inom ramen för Roslagshagar under året. Övriga arter vi arbetat med är ängsväddnätfjäril, älvängslöpare och fauna knuten till asp och lind.

Stiftelsens rådgivande expertgrupp för gröna naturvårdsfrågor träffades vid två tillfällen.

Upplandsstiftelsens naturvårdspris gick till Ulrik Lötberg, Vänge, för hans energiska arbete och djupa engagemang för att rädda utrotningshotade fåglar i länet, bl.a. vitryggig hackspett, skräntärna och kornknarr.

Föreningsbidrag gavs till åtta naturvårdsprojekt.

NATURVÅRD I VATTENMILJÖER

Arbetet med att restaurera våtmarker och kustmynnande vattendrag har fortsatt för att förbättra produktionen av fisk och den biologiska mångfalden i samarbete med Sportfiskarna. Fyra objekt har under 2013 restaurerats och fler är på gång. Havs- och vattenmyndigheten samt Fiskeområde Södra Bottenhavet stöder arbetet ekonomiskt.

Lek- och uppväxtlokaler för abborre, gädda och sik inom Upplandsstiftelsens naturreservat vid Kallriga och Skaten-Rångsen inventerades. Biotopvårdande insatser för att främja lek- och uppväxtmiljöer för fisk i Kallrigafjärden har fortsatt med goda resultat.

För sjätte året i följd provfiskades Fyrisån sedan den nya fiskvandringvägen vid Islandsfallet i centrala Uppsala öppnades. En pilotstudie av märkning av asp i Fyrisån genomfördes.

Arbetet med biologisk mångfald i nedre Dalälven fortsätter i det treåriga samarbetet med Fortum AB som startade under 2012. För att förbättra situationen för harr och andra vattenlevande organismer lades 30 ton sten och grus ut i Bredforsen. Vid Untra har Tammåns bottenfauna inventerats för att få en klar bild av de akvatiska värdena i vattendraget.

INFORMATION

Informationen på hemsidan hålls ständigt aktuell. Viss information finns även på engelska och tyska. Drygt 134 000 individuella sökningar har gjorts på hemsidan under året vilket är 26% mer än året innan. Antalet sidvisningar var 506 101. Av dessa sökte 38% information om Rullands camping, 15% om Naturtipset, 10% om Upplandsleden och 4% om Upplandsstiftelsen (baserat på de 50 mest sökta sidorna).

Appen *Naturtipset* för smarta mobiler har fungerat bra och används flitigt.

På våra två Facebooksidor Naturtipset och Rullands havsbad och camping lämnar vi aktuell information och tar emot synpunkter och frågor.

Årsskriften för år 2013 har titeln *Naturupplevelser i vårt län*. Två nyhetsbrev har sänts per e-post till cirka 800 personer inom en målgrupp bestående av politiker och tjänstemän inom kommunerna och landstinget samt myndigheter och föreningar.

EKONOMI

Stiftelsens intäkter var 31,3 mkr. Av detta hänför sig 15,3 mkr till medlemmarnas årsavgift samt 16,0 mkr från projektbidrag och försäljning, arrenden, skogsavverkning med mera från egna områden. Medel till projekt utgör en stor post som kommer från Världsnaturfonden WWF, EU, Länsstyrelsen, Naturvårdsverket, Fortum AB, Sportfiskarna m.fl. Totala kostnaderna var 31,3 mkr, varav 2,7 mkr i avskrivningar. Årets resultat, efter disposition av eget kapital, är ett överskott på 0,7 mkr.

Vi vill understryka betydelsen av not 5. Där redovisas de stora ekonomiska insatser som stiftelsen gjort i förvärv av naturskogsområden, men som inte avspeglas i det bokförda värdet av stiftelsens tillgångar eftersom dessa investeringar direktavskrivs.

RESULTAT OCH STÄLLNING

Resultatet av stiftelsens verksamhet samt den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets utgång framgår i övrigt av efterföljande resultat- och balansräkningar med noter.

STYRELSEN FÖRESLÅR STÄMMAN BESLUTA

att årets resultat balanseras i ny räkning.

RESULTATRÄKNING

	Not	2 013	2012
Intäkter			
Årsavgifter		15 316	14 966
Övriga intäkter	1	15 979	16 644
Summa intäkter		31 295	31 610
Kostnader			
Personalkostnader	2	-15 044	-15 881
Övriga kostnader	3	-13 552	-14 519
Av- och nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar	4, 5, 6	-2 722	-1 772
Summa kostnader		-31 318	-32 172
Rörelseresultat		-23	-562
Resultat från finansiella investeringar			
Ränteintäkter		36	85
Valutakursvinster		13	10
Valutaförluster		-13	
Räntekostnader		-140	-132
Summa resultat från finansiella investeringar		-104	-37
Resultat före disposition av eget kapital		-127	-599
Värdesäkring av grundfond		-8	3
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel från tidigare år	7	830	193
Vinst vid avyttring av byggnader och mark	7	0	0
Årets resultat		695	-403

Alla belopp i tkr.

BALANSRÄKNING

	Not	2 013	2012
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader	4	26 398	26 275
Mark	5	739	739
Maskiner och inventarier	6	1 547	1 587
Summa materiella anläggningstillgångar		28 684	28 601
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andra långfristiga fordringar		5	5
Summa finansiella anläggningstillgångar		5	5
Summa anläggningstillgångar		28 689	28 606
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		933	2 066
Övriga kortfristiga fordringar		1 188	1 835
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		4 223	4 203
Summa kortfristiga fordringar		6 344	8 104
<i>Kassa och bank</i>		1 042	1 040
Summa omsättningstillgångar		7 386	9 144
Summa tillgångar		36 074	37 750
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	7		
Grundfond		5 498	5 491
Balanserad vinst eller förlust		-1 188	-785
Årets resultat		696	-403
Ändamålsbestämda medel		11 517	12 346
Summa eget kapital		16 523	16 649
Långfristiga skulder			
Långfristiga förutbetalda intäkter		336	348
Summa långfristiga skulder		336	348
Kortfristiga skulder			
Kortfristiga skulder till kreditinstitut		6 756	6 005
Leverantörsskulder		3 988	3 560
Övriga kortfristiga skulder		0	4 000
Aktuella skatteskulder		0	0
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		8 471	7 188
Summa kortfristiga skulder		19 215	20 753
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		36 074	37 750
Ställda säkerheter			
Fastighetsinteckningar		0	0
Ansvarsförbindelser	8	Se not	Se not

NOTER

Redovisnings- och värderingsprinciper

Stiftelsens årsredovisning har upprättats enligt årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd.

Fordringar har tagits upp till det belopp, som efter individuell bedömning beräknas bli betalt.

Materiella anläggningstillgångar avskrivs systematiskt över den bedömda nyttjandetiden. Följande avskrivningstider tillämpas: Byggnader komponentavskrivning 5–30 år. Inventarier, verktyg, installationer 5–11 år.

Not 1. Övriga intäkter (tkr)	2013	2012
Hysesintäkter/arrenden	3 806	3 765
Avverkning	290	750
Löneersättning/lönebidrag	958	1 232
Projektstöd/-bidrag	5867	6 025
Övrigt (sålda varor och tjänster till bl.a. Länsstyrelsen m.m.)	5 058	4 872
Summa övriga intäkter	15 979	16 644

Not 2. Antal anställda samt personalkostnader (tkr)

Anställda Kvinnor	9	9
Män	18	22
Totalt	27	31

Årsarbetare Kvinnor	8,30	8,30
Män	13,60	17,40
Totalt	21,90	25,70

Löner och ersättningar har uppgått till:

Styrelsen och verkställande direktören	899	876
Övriga anställda	10 114	10 894

Totala löner och ersättningar	11 013	11 770
Sociala avgifter enligt lag och avtal	3 146	3 263
Pensionskostnader	580	584
Övriga personalkostnader	305	265
Summa personalkostnader	15 044	15 882

Stiftelsens pensionsåtaganden tryggas av Landstinget (LF § 42/1987)

Not 3. Övriga kostnader (tkr)

Fastighetsunderhåll	2 463	2 779
Övrig fastighetsservice	175	18
Hyra lokaler	508	459
Bilhyra/bilpoolen/bensin	635	439
Marknadsföring och information	303	802
Revision	94	113
Övriga konsulter	1 466	1 429
Tele och porto	197	193
Bidrag	1 799	1 049
Övriga kostnader Rullsand	2 906	2 237
Övrigt (köpta varor och tjänster såsom projektkostn. och ekonomiadm. m.m.)	3 761	5 001
Summa övriga kostnader	14 307	14 519

Not 4. Byggnader (tkr)

Objekt	Årets		Årets		Årets		Bokfört värde 2013-12-31	
	Investerat t.o.m. 2012	Årets investeringar	försäljning/ utrangering	Investerat t.o.m. 2013	Avskrivning t.o.m. 2012	Årets avskrivningar		försäljning/ utrangering
Ekholmen/Härjarö	910			910	-165	-34	-199	711
Lilla Landskär	215			215	-12	-7	-19	196
Rullsand	26 710	536		27 246	-11 240	-808	-12 048	15 198
Ångskär	7 320	456		7 776	-4 209	-208	-4 417	3 359
Gräsöbaden	13 550	392		13 942	-9 401	-283	-9 684	4 258
Rävsten	8 351	219		8 570	-6 024	-206	-6 230	2 340
Båtförstorpet	638			638	-430	-32	-462	176
Lingnära	34			34	-10	-2	-12	22
Upplandsleden	72			72	-32	-4	-36	36
Summa byggnader	57 800	1 603	0	59 403	-31 523	-1 584	0 -33 107	26 296

*Bokfört värde anläggningar 26 296 tkr + pågående investeringar byggnader 102 tkr (1116) =26 398 tkr
Taxeringsvärden 2013 för fastigheter uppgår till 45 377 tkr.

Not 5. Mark (tkr)

Objekt	Årets		Årets		Nedskrivning t.o.m. 2013	Bokfört värde 2013-12-31
	Investerat t.o.m. 2012	Årets investeringar	Investerat t.o.m. 2013	Invest.bidrag t.o.m. 2013		
Ångskär	540		540			540
Rävsten	100		100			100
Pansarudden *)	7 720		7 720	-3 100	-4 620	0
Bredforsen *)	3 570	190	3 760	-1 585	-2 175	0
Kallriga *)	3 306		3 306	-1 400	-1 906	0
Gåsholmen *)	1 657		1 657	-800	-857	0
Långnäset *)	1 623		1 623	-800	-823	0
Ola *)	4 012		4 012	-1 958	-2 054	0
Skaten/Rångsen *)	1 480		1 480		-1 480	0
Kalmarnäs *)	1 846		1 846	-900	-946	0
Oxhagen *)	835		835	-475	-360	0
Hagalund *)	495		495		-495	0
Båtförstorpet *)	212		212		-212	0
Lingnära *)	691		691	-315	-376	0
Ekholmen	950		950		-852	98
Torslundagropen *)	89		89		-89	0
Kroppsjön *)	4 914		4 914	-2 025	-2 889	0
Fageruddsåsen *)	54	15	69		-69	0
Björns skärgård *)	14		14		-14	0
Källarberget *)	15	550	565		-565	0
Summa mark	34 124	755	34 879	-13 358	-20 783	738

*) Flera av stiftelsens markköp avser naturskogsområden vilka avsatts som naturreservat. Eftersom inget skogsbruk får bedrivas där och områdena inte rymmer några byggnader så saknar de ekonomiskt värde. I balansräkningen har värdet för dessa områden därför skrivits ned till noll. Stiftelsen har som framgår ovan investerat 34,9 mkr i dessa områden, varav 13,4 mkr är bidrag från Naturvårdsverket och Riksantikvarieämbetet.

NOTER

Not 6. Maskiner och inventarier (tkr)

Objekt	Årets		Årets		Årets		Bokfört värde 2013-12-31	
	Investerat t.o.m. 2012	Årets investeringar	försäljning/ utrangering	Investerat t.o.m. 2013	Avskrivning t.o.m. 2012	Årets försäljning/ avskrivningar		försäljning/ utrangering
Gemensamt	604	109		713	-405	-95	-500	213
Rullsand anläggning	421			421	-137	-45	-182	239
Rullsand resultatenheter	769	216		985	-98	-96	-194	791
Ångskär	27			27	-22	-5	-27	0
Gräsöbaden	375			375	-208	-42	-250	125
Rävsten	952			952	-728	-70	-798	154
Roslagsfisk		16		16		-1	-1	15
Life/Mälaren (projekt)	141			141	-103	-28	-131	10
Summa inventarier	3 289	341	0	3 630	-1 701	-383	0	-2 084

Not 7. Eget kapital (tkr)

	Grundfond	Balanserad vinst/förlust	Ändamåls- best. medel	Årets resultat	Summa
Ingående balans	5 491	-785	12 347	-403	16 650
Resultat 2012 före disposition av eget kapital		-403		403	0
Resultat 2013 före disposition av eget kapital				-127	-127
Resultatdisposition *)			-830	830	0
Värdesäkring grundfond	8			-8	0
Utgående balans	5 499	-1 188	11 517	695	16 523

*) Utnyttjande av ändamålsbestämda medel 2013 enligt styrelsebeslut avser punkt tre nedan.

Upplandsstiftelsens ändamålsbestämda medel

- 1) Reservfond för i första hand naturvård enligt stadgarna § 8
- 2) Ändamålsbestämda medel för investeringar och bidrag till projekt inom naturvård och friluftsliv enligt styrelsebeslut 2005-12-15 (från försäljning av skog i Härjarö)
- 3) Ändamålsbestämda medel enligt extrastämmans beslut 2007-01-11 (användning enligt stadgarna)

Vid försäljningen av Härjarö camping sattes en miljon kronor av försäljningslikviden in på spärrat konto i Handelsbanken. Det råder i dagsläget en oklarhet om hur villkoren i depositionsavtalet kan uppfyllas och därmed en osäkerhet om de spärrade medlen kommer att tillfalla köpare eller säljare.

Not 8. Ansvarsförbindelse

Landstinget i Uppsala län administrerar Upplandsstiftelsens pensioner. Enligt ett avtal från november 2003 mellan landstinget och stiftelsen står landstinget för stiftelsens samtliga pensionskostnader till och med år 2001. Det innebär att pensionsåtaganden upparbetade före år 2002 belastar landstinget och åtaganden därefter stiftelsen.

Stiftelsen har till och med år 2013 inte tagit upp någon avsättning för Förmånsbestämd Ålderspension (FÅP) i sin balansräkning och ej heller debiterats för utbetalda sådana pensioner. Stiftelsen har alltså en upparbetad skuld till landstinget, som kommer att regleras under 2014. Därefter är avsikten att reglera detta löpande.

12 Den exakta storleken på Upplandsstiftelsens skuld till landstinget per 2013-12-31 har inte kunnat säkerställas, men enligt styrelsens bedömning uppgår den till drygt 1 mkr inklusive särskild löneskatt.

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN

Vi har reviderat årsredovisningen för Upplandsstiftelsen för år 2013.

STYRELSENS ANSVAR FÖR ÅRSREDOVISNINGEN

Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

REVISORERNAS ANSVAR

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Revisionen har utförts i enlighet med god revisions sed i Sverige. Det innebär att vi planerat och utfört revisionen för att med rimlig säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur föreningen upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i föreningens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen. Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

UTTALANDEN

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga

avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2013 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR SAMT STADGAR

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även reviderat styrelsens förvaltning för Upplandsstiftelsen för år 2013.

STYRELSENS ANSVAR

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

REVISORERNAS ANSVAR

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisions sed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot har företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

UTTALANDE

Vi tillstyrker att föreningsstämman beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Uppsala den 25 mars 2014

Knut Rexed

Roger Fransson

Foto: Gillis Aronsson

STIFTELSENS NATUROMRÅDEN

Tabellen visar naturområden där Upplandsstiftelsen är engagerad. I regel innebär det att stiftelsen är markägare samt ansvarig för områdenas långsiktiga utveckling. I några fall äger stiftelsen inte marken. Av tabellen framgår den kursförändring som skedde under 1980-talet, från köp av områden där fritidssyftet var det klart dominerande, dvs. bad- och campingplatser, stugbyar, vandringsleder till köp av naturområden med vård och bevarande av naturen som dominerande syfte. Dessutom har fyra fritidsområden sålts: Sånka bad och camping 1996, Skattmansöadalens skidanläggning 1998, Sågarbo stugby 2001 och Härjarö camping 2011. Under år 2005 såldes 185 ha av skogen i Härjarö. Observera att de angivna årtalen enbart visar stiftelsens första engagemang. I några fall har investeringar och ytterligare markköp gjorts vid flera senare tillfällen. Särskilt stora investeringar gjordes åren 1990–1996 i Rullsand, Gräsöbaden och Härjarö samt i Rullsand och Ängskär 2010–2012.

År	Namn	Areal totalt (ha)	varav land (ha)	Natur- reservat	Hus (antal)	Camping- platser	Stug- bäddar
<i>Naturområden, med och utan anläggningar</i>							
1974	Härjarö	1000	335	x	9	--	--
1974	N Björkfjärden	290	23	x	--	--	--
1975	Gräsöbaden	--	--	--	11	300	20
1976	Rullsand	--	--	x	23	264	78
1979	Ängskär	333	95	x	6	60	12
1982	Rävsten	200	57	--	22	--	101
1985	Pansarudden	300	300	x	--	--	--
1990	Långnäset	140	70	x	--	--	--
1991	Kallriga	1215	408	x	--	--	--
1993	Ola	255	254	x	--	--	--
1994	Skaten-Rångsen	2270	270	x	--	--	--
1995	Gåsholmen	25	24	x	--	--	--
1996	Kalmarnäs	376	76	x	--	--	--
1998	Båtforstorpet	1	1	--	2	--	10
1999	Kroppsjön (intill Ola)	218	218	(x)	--	--	--
1999	Bredforsen	410	210	x	--	--	--
2001	Oxhagen	47	47	x	--	--	--
2002	Hagalund	35	35	x	--	--	--
2004	Torslundagropen	5	5	x	--	--	--
2004	Lingnåre*	34	34	x	1	--	--
2009	Fageruddsåsen	8	8	x	--	--	--
2012	Källarberget	35	15	(x)	2	--	4
Summa		7197	2485		76	624	225

*) kulturresevat

År	Namn	Areal totalt (ha)	varav land (ha)
----	------	-------------------	-----------------

Områden, till vilka stiftelsen enbart bidragit ekonomiskt

1990	Linnéstigen, Jumkil	14	14
1994	Hågadalen-Nåsten	285	285
1998	Fageröns naturreservat		

Andra insatser av investeringskaraktär

1980	Upplandsleden		
1980	IP Skogen		
1983	Kanotleder		
2004	Honolulukojan		

Övriga områden som stiftelsen förvaltar/arrenderar

1996	Jungfruholm	2	2
1975	Gräsöbaden naturmark	20	20
2002	Wiks naturpark	36	36
2005	Gräsö gård naturreservat	310	285
2006	Tvärnö naturreservat	96	86
2008	Granåsens naturreservat	33	33
2008	Aspbo naturreservat	27	27
2009	Broborg	15	15
2009	Badplats Strömaren		
2009	Torn vid Vendelsjön		
2010	Wiks strandäng	7	7
2011	Rotskär	7	7
2012	Nöttbo	16	16

Förklaringar

x=existerande, (x)=planerat

Foto: Emelle Runfeldt.

UPPLANDSSTIFTELSEN bildades 1972 för att "underlätta och stimulera allmänhetens friluftsliv" samt "verka för bevarande och skydd av den uppländska naturen". Medlemmar är lands-tinget och kommunerna i Uppsala län. Kansliet ligger i Uppsala vid Kungsgärdet Center. Besöksadress är S:t Johannesgatan 28 G. På vår hemsida www.upplandsstiftelsen.se får du mer utförlig information under huvudrubrikerna Om oss, Naturtipset, Friluftsbete, Naturskola, Naturvård, Våra naturområden, Kontakta oss gärna. Telefon 018-611 62 71.

NATURVÅRD & FRILUFTSLIV

Box 26074, 750 26 Uppsala
info@upplandsstiftelsen.se
www.upplandsstiftelsen.se
www.smultronstallen.nu